

Accountantsverslag 2025 Gemeente Vaals

23 juni 2026

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Vaals
Von Clermontplein 15
6291 AT Vaals

Betreft: accountantsverslag 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2025, welke onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag

Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen vanuit onze accountantscontrole samen. Daarnaast gaan wij nader in op een aantal formele aspecten die samenhangen met onze controlewerkzaamheden. Onze bevindingen vloeien voort uit onze werkzaamheden als onderbouwing van ons oordeel. Deze werkzaamheden zijn gericht op het uitbrengen van een controleverklaring als resultaat van de controle van de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraude. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven ernaar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

Digitaal ondertekend door:

Stefan Prevoo
23 juni 2026 21:09 +02:00

drs. G.J.M. Prevoo RA

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.

Inhoud

1. Samenvatting	4
Controleverklaring	
Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	
Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten	
Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen	
2. Belangrijkste controlebevindingen	10
Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen	
Overige bevindingen	
Wet normering topinkomens (WNT)	
Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's	
3. Analyse van de jaarrekening	16
Ontwikkeling van balansverhoudingen	
Resultaat verslagperiode en financiële positie	
Weerstandvermogen	
4. Overige elementen	20
Frauderisicofactoren	
Geautomatiseerde gegevensverwerking	
Naleving van wet- en regelgeving	
Onafhankelijkheid	
Financiële rechtmatigheid	
Bijlage: geplande en gerealiseerde urenbesteding	25

1. Samenvatting

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2025 is goedkeurend. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025 van de gemeente Vaals en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen.

Omdat de geconstateerde onrechtmatigheden de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens overschrijden, hebben wij een benadrukkingsparagraaf in onze controleverklaring opgenomen waarin wij verwijzen naar deze toelichting in de rechtmatigheidsverantwoording. De toelichting door het college van burgemeester en wethouders van de onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording is getrouw weergegeven.

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Fouten en onzekerheden worden als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten en onzekerheden die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole wordenesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie (materialiteit) en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

In 2025 is een wijziging doorgevoerd in het Bado, waarbij de voorgeschreven (maximale) goedkeuringstolerantie is aangepast. Concreet heeft dit tot gevolg dat fouten en onzekerheden vanuit de voorgeschreven toleranties niet meer separaat worden gewogen. Vanaf verantwoordingsjaar 2025 is sprake van één goedkeuringstolerantie voor fouten en onzekerheden gezamenlijk, waarbij deze is gemaximeerd op 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan reserves.

De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025 van de gemeente Vaals. De rapporteringstolerantie is eveneens in het controleprotocol voorgeschreven.

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten en onzekerheden	2% van de totale lasten (excl. de toevoegingen aan reserves)	€ 927.000	€ 50.000

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

De goedkeurings-tolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten. De rapporterings-tolerantie is overeenkomstig het controleprotocol.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten - SiSa

Waar de accountant een getrouwheidsoordeel verstrekt over de jaarrekening als geheel, wordt verwacht dat de accountant ten aanzien van de verantwoorde specifieke uitkeringen een oordeel verstrekt over de rechtmatigheid. Omdat dit oordeel specifiek wordt verstrekt voor de verantwoording van de specifieke uitkeringen en dus geen oordeel vormt over de jaarrekening als geheel, is dit oordeel in een separate paragraaf van de controleverklaring opgenomen, genaamd “Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten”.

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de lasten kleiner of gelijk zijn aan € 125.000;
- 10% indien de lasten groter is dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk zijn aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de lasten groter zijn dan € 1.000.000.

Zoals hierboven beschreven, zijn de rapporteringstoleranties voor de SiSa-verantwoordingsinformatie afwijkend van de rapporteringstolerantie voor de overige onderdelen van de jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen en de Algemene Rekenkamer te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen.

Wij hebben in onze controle in overeenstemming met de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2025 specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa-verantwoordingsinformatie. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling; en
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa-verantwoordingsinformatie. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op de negen rechtmatigheidscriteria. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit verslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel die als bijlage bij de SiSa-verantwoordingsinformatie moet worden meegezonden.

Deze tabel moet ook worden meegezonden wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SiSa) zijn rechtmatig tot stand gekomen.

Bevindingen controle SiSa-verantwoordingsinformatie				
SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang van fout of onzekerheid	Toelichting
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet – Gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) – Gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) – Gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021 – Gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – Gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute – Deel gemeente 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

VWS H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H40B	Specifieke uitkering IZA transformatiemiddelen 2024 - 2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J17	Realisatiestimulans	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche) (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
KGK K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
AenM M30	Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

Onderstaand zijn de fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie overschrijden schematisch weergegeven. Er is sprake van drie ongecorrigeerde controleverschillen. De ongecorrigeerde controleverschillen zijn op de navolgende pagina's tekstueel nader toegelicht. De ongecorrigeerde controleverschillen overschrijden individueel en gezamenlijk de goedkeuringstolerantie niet en zijn derhalve niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

Er is sprake van drie ongecorrigeerde controleverschillen. De ongecorrigeerde controleverschillen zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Overzicht fouten en onzekerheden	
Fouten	€
Geen tussentijdse winstneming voor het project Bestemmingsplan Vijlen 3 ^e fase	267.000
Totaalbedrag fouten	267.000
Onzekerheden	€
Onzekerheid waarde resterende grondpercelen Von Clermontpark	-148.000
Onzekerheid verwachte verkoopwaarde Beemderlaan	-91.000
Totaalbedrag onzekerheden	-239.000
Totaalbedrag ongecorrigeerde fouten en onzekerheden	28.000

2. Belangrijkste controlebevindingen

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen

Controleverschillen ten aanzien van grondexploitaties

Zoals uit het schematisch overzicht op voorgaande pagina blijkt hebben wij een aantal controleverschillen geconstateerd ten aanzien van de verantwoorde balanspositie grondexploitaties. Onderstaand hebben wij deze controleverschillen voor de onderscheidenlijke grondexploitatieprojecten nader toegelicht.

Bestemmingsplan Vijlen 3^e fase

Ten aanzien van de grondexploitatie Bestemmingsplan Vijlen 3^e fase hebben in 2025 verkopen van grondpercelen plaatsgevonden, waarmee per ultimo 2025 alle grondverkoop voor deze exploitatie zijn gerealiseerd. Volgens het BBV dient tussentijdse winstneming plaats te vinden wanneer de winst betrouwbaar kan worden ingeschat. Winstneming vindt naar rato van de voortgang van het project plaats. De voortgang van het project wordt bepaald als zijn de procentuele voortgang van de kosten maal de procentuele voortgang van de opbrengsten. Per balansdatum 2025 bedraagt de voortgang van de opbrengsten 100%, daar alle verkopen hebben plaatsgevonden. De procentuele voortgang van de kosten bedraagt per 31 december 2025 ruim 42%. De gemeente verwacht op deze grondexploitatie een positief resultaat te realiseren ter grootte van circa € 627.000. De gemeente heeft geen tussentijdse winstneming toegepast voor deze grondexploitatie. Op basis van de voortgang van het project in combinatie met het relatief omvangrijke positief geraamde resultaat, zijn wij van mening dat winstneming dient plaats te vinden. Dit heeft tot gevolg dat wij concluderen dat de baten € 267.000 te laag zijn verantwoord als gevolg van het niet toepassen van tussentijdse winstneming voor Bestemmingsplan Vijlen 3^e fase.

Von Clermontpark

De grondexploitatie Von Clermontpark betreft een langlopende exploitatie die wij de afgelopen jaren nauwgezet gevolgd hebben. Op basis van actuele inschattingen resteert bij de afwikkeling van deze grondexploitatie een restpositie gronden in de openbare ruimte. Deze resterende gronden worden bij afronding van de grondexploitatie getaxeerd om de feitelijke grondwaarde op dat moment vast te stellen. Omdat wij op basis van de aanwezige onderbouwing vooralsnog met onvoldoende zekerheid vast kunnen stellen of deze grondwaarde gerealiseerd kan worden, hebben wij een onzekerheid geconstateerd ter grootte van € 148.000.

Wij hebben ten aanzien van de verantwoorde positie grondexploitaties één fout vastgesteld ter grootte van € 267.000 en twee onzekerheden geconstateerd voor in totaal € -239.000.

Beemderlaan

Ten aanzien van de Beemderlaan heeft de gemeente een inschatting gemaakt van de waarde van de percelen binnen deze exploitatie. Uitgaande van de mogelijke ontwikkelingen in dit gebied en de door de gemeente in haar berekening gehanteerde grondprijzen constateren wij een onzekerheid ten aanzien van de verwachte verkoopopbrengsten van de gronden. Afhankelijk van het feit of woningbouw gerealiseerd kan worden op deze percelen, constateren wij uitgaande van gemiddelde grondprijzen in de regio een risico ten aanzien van de ingeschatte verkoopopbrengst van de percelen ter grootte van € 91.000.

Overige bevindingen

Aanbestedingsonrechtmatigheden

In het kader van de geldende aanbestedingsregels hebben wij op basis van onze controlewerkzaamheden 12 afwijkingen met een gezamenlijke omvang aan lasten in 2025 ter grootte van € 1.037.000 geconstateerd. De afwijkingen hebben voor een bedrag van € 630.000 betrekking op opdrachten die vorig jaar ook reeds als onrechtmatig kwalificeerden. Onderdeel van deze onrechtmatigheden betreffen, evenals voorgaand jaar, diverse bestedingen waarvoor de aanbestedingsdocumentatie niet ontsloten kan worden, dan wel waarvoor de genomen hardheidsclausule niet voorhanden is. Hierdoor kan niet worden aangetoond of de betreffende bestedingen zijn aanbesteed en of dit volgens de juiste vorm is aanbesteed.

Wij adviseren om aanbestedingsdocumentatie centraal te archiveren, teneinde deze op het moment waarop dit noodzakelijk is efficiënt en transparant te kunnen ontsluiten. Als onderdeel van het centraal archiveren van aanbestedingsdocumentatie, is in het kader van de integriteit van deze documentatie beheerste toegang tot deze documentatie eveneens een voorwaarde.

Toename voorziening afvalstoffenheffing

Wij hebben geconstateerd dat de afgelopen jaren het saldo van de voorziening afvalstoffenheffing toeneemt tot een saldo per 31 december 2025 ter grootte van € 555.000. De voorziening afvalstoffenheffing wordt gevormd voor het verschil tussen de ontvangen opbrengsten en de gerealiseerde kosten en vloeit voort uit het feit dat de afvalstoffenheffing een doelgebonden heffing is die maximaal kostendekkend mag zijn. Met andere woorden, een overschot in enig jaar dient besteed te worden in komende jaren, dan wel via de afvalstoffenheffing met de burger te worden verrekend. Vanwege het feit dat deze voorziening de afgelopen drie jaren jaarlijks is toegenomen, adviseren wij de gemeente om de relatie tussen de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en de geraamde bestedingen te analyseren inclusief een eventueel effect daarvan op het tarief afvalstoffenheffing. Wij begrijpen dat de gemeente deze voorziening in de komende jaren verwacht aan te wenden, vanwege het feit dat de gemeente een lastenstijging voor afvalstoffen verwacht.

Er is sprake van 12 opdrachten waarvoor niet (aantoonbaar) aan de aanbestedingsregels wordt voldaan, hetgeen een onrechtmatigheid ter grootte van in totaal € 1.037.000 tot gevolg heeft.

Wij adviseren om de relatie tussen belastingopbrengsten afvalstoffenheffing en de geraamde bestedingen te analyseren.

De parameters onderliggend aan de pensioenvoorziening (oud-)wethouders zijn als gevolg van de Wet toekomst pensioenen gewijzigd.

Pensioenvoorziening in relatie tot de Wet toekomst pensioenen

Waar gemeenten onder de APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) de verantwoordelijkheid voor de pensioenvoorziening van (oud-)wethouders in eigen beheer hebben, is als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) per 1 januari 2028 sprake van een overdracht van deze pensioenen aan het ABP. Deze wijziging heeft gevolgen voor de door de gemeente gevormde pensioenvoorziening. Vanwege deze wijziging heeft de Commissie BBV in december 2025 een uiting gedaan dat de pensioenvoorziening dient te worden geactualiseerd op grond van deze nieuwe uitgangspunten. Hierbij is aangesloten bij de relevante parameters die naar aanleiding van het tweede APPA-webinar via een technische bijlage zijn gedeeld. Wij merken op dat twee parameters niet openbaar mochten worden gemaakt door het ABP, te weten ervaringssterfte en partnerfrequentie. Voor deze parameters is bij beschikbare actuele informatie aangesloten.

Omdat in de berekening van de overdrachtswaarde rekening wordt gehouden met de dekkingsgraad van het ABP, wordt de actuariële waarde-berekening per peildatum 31 december 2025 vermenigvuldigd met de actuele dekkingsgraad van het ABP. Voor de gemeente Vaals bedraagt de pensioenvoorziening per 31 december 2025 € 1.990.000.

Omdat de pensioenvoorziening de waardering per peildatum 31 december 2025 representeert en de overdracht naar het ABP per 1 januari 2028 plaatsvindt, kan de waarde van de pensioenvoorziening in de periode tot de overdrachtsdatum als gevolg van verschillende factoren – waaronder mutaties in het rentepercentage – fluctueren. Indien er als gevolg van bijvoorbeeld een rentestijging sprake is van een toekomstige vrijval van de voorziening, kan de gemeente besluiten om deze vrijval in een bestemmingsreserve op te nemen om hiermee een eventuele toekomstige dotatie aan de voorziening te kunnen dekken.

Wet normering topinkomens (WNT)

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen in de WNT-verantwoording hebben geconstateerd.

Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn.

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

Als onderdeel van de planning van de jaarrekeningcontrole hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij wij significante jaarrekeningrisico's hebben geïdentificeerd. Significante jaarrekeningrisico's betreffen door ons geïdentificeerde risico's waar tijdens de jaarrekeningcontrole bijzondere aandacht aan wordt geschonken. In onderstaande overzichten rapporteren wij over de werkzaamheden die wij ten aanzien van deze significante risico's hebben verricht, alsmede de hieruit voortvloeiende bevindingen.

Doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie

Geïdentificeerde significant risico

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht gesteld frauderisico. Dit risico kan zich openbaren door middel van het beïnvloeden van de jaarverantwoording via memoriaalboekingen c.q. correctieboekingen, het onrechtmatig beïnvloeden van schattingsposten en door middel van het onttrekken van activa aan de organisatie. Wij onderkennen het significante risico hoofdzakelijk op het element dat via correctieboekingen de jaarverantwoording wordt beïnvloed, waarbij lasten worden verschoven tussen diverse programma's, dan wel kosten worden uitgesteld naar een volgende verslagperiode.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journalisering die op deze dagboeken plaatsvinden. Tevens hebben wij de in het verantwoordingsjaar doorgevoerde memoriaalboekingen onderzocht, waarbij wij specifiek aandacht hebben besteed aan correcties die tussen programma's hebben plaatsgevonden. Tevens hebben wij een controle uitgevoerd op in 2026 verantwoorde lasten om te controleren of deze daadwerkelijk geen betrekking hebben op verantwoordingsjaar 2025.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop schattingsposten tot stand komen en daarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van ter zake deskundige derden. Tevens hebben wij de (veronderstellingen onderliggend aan de) schattingsposten gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie. In het bijzonder hebben wij aandacht geschonken aan de wijzigingen in de pensioenvoorziening voor (oud-)wethouders, vanwege de wijzigingen op grond van de verplichte overdracht per 1 januari 2028 aan het ABP als gevolg van de wijzigingen in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

Aanvullend hebben wij inzicht verkregen in de rechteninrichting in de betaalapplicatie. Ten aanzien van de uitgaande betalingen hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd, waarbij wij onder andere door middel van een naam-IBAN toets hebben gecontroleerd of wijzigingen in bankrekeningnummers in overeenstemming zijn met het feitelijke bankrekeningnummer van de crediteur.

Bevindingen

Op basis van de hierboven beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie geconstateerd.

Aanbestedingsrechtmatigheid

Geïdentificeerde significant risico

Gemeenten doen zaken met een omvangrijk aantal leveranciers. Het risico bestaat dat de van toepassing zijnde aanbestedingsregels niet worden nageleefd om opdrachten onterecht aan bevriende partijen te kunnen gunnen, hetgeen tot onrechtmatige besteding van middelen leidt.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in het proces dat de gemeente heeft ingericht om te waarborgen dat de organisatie aangaande haar bestedingen voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Voorts hebben wij zelfstandig een zogeheten spendanalyse uitgevoerd op de cumulatieve bestedingen over de afgelopen 4 jaar om te identificeren welke opdrachten de van toepassing zijnde drempelwaarde overschrijden. Door middel van deelwaarnemingen hebben wij diverse opdrachten geselecteerd waarvoor wij aansluiting hebben gezocht met de onderliggende documentatie om vast te stellen dat voor de opdrachten die de van toepassing zijnde drempelwaarde overschrijden de juiste procedure is gevolgd.

Bevindingen

Op basis van de hierboven beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij aanbestedings-onrechtmatigheden voor een bedrag van in totaal € 1.037.000 vastgesteld. Deze onrechtmatigheden zijn door het college van burgemeester en wethouders getrouw verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording die in de jaarrekening is opgenomen. Wij verwijzen naar de sectie "Overige bevindingen" voor een uitvoerigere beschrijving van deze onrechtmatigheden.

Onnauwkeurige waardering van grondexploitaties (actief grondbeleid)

Geïdentificeerde significant risico

De grondexploitaties (actief grondbeleid) vormen een materiële post in de jaarrekening van de gemeente. Ten aanzien van grondexploitaties wordt gebruik gemaakt van intern opgestelde inschattingen en uitgangspunten. De jaarrekeningpost grondexploitaties herbergt een significant schattingselement. De grondexploitaties zijn voor wat betreft verwachte opbrengsten en kosten financieel omvangrijk. De waardering van grondexploitaties kan worden beïnvloed door zowel interne als externe factoren (bijv. marktrenteontwikkelingen, stikstofcrisis en actualiteit op het gebied van netwerkaansluitingen), waardoor het schattingsproces ten aanzien van de waardering van grondexploitaties als significant element wordt bestempeld. Gezien de met grondexploitaties gepaard gaande onzekerheid (o.a. ten aanzien van het treffen van een verliesvoorziening) wordt de juiste waardering van de grondexploitaties als significant jaarrekeningrisico aangemerkt.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de opzet en het bestaan van het proces rondom de verantwoording van grondexploitaties zoals dit bij de gemeente is ingericht, alsook van het proces waarop de gemeente het resultaat van de grondexploitaties vaststelt.

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij op verschillende momenten, voor en na balansdatum, gesprekken gevoerd over de ontwikkelingen omtrent de grondexploitaties.

Voorts hebben wij de verantwoorde vermeerderingen en verminderingen c.q. bijdragen van derden aangesloten met de onderliggende facturen, nota's en beschikkingen. Wij hebben de inschattingen van het college van burgemeester en wethouders getoetst aan de hand van de uitkomsten – voor zover beschikbaar – van de schattingen van voorgaand jaar te evalueren en inschattingen waar mogelijk aan te sluiten met documentatie afkomstig van derden.

Bevindingen

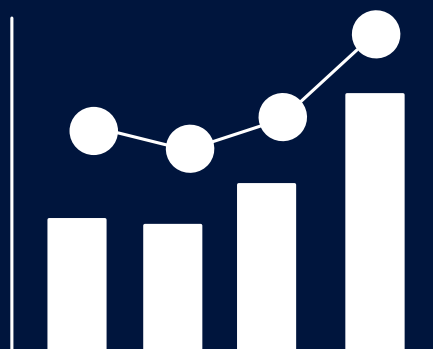
Op basis van de uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij een fout van € 267.000 en twee onzekerheden voor in totaal € -239.000 geconstateerd. Voor een nadere toelichting van deze geconstateerde afwijkingen verwijzen wij naar de eerder in dit verslag opgenomen toelichting ten aanzien van de ongecorrigeerde controleverschillen.

3. Analyse van de jaarrekening

Cijfermatige ontwikkeling van balansverhoudingen

Vaste activa	+
Vlottende activa	-
Eigen vermogen	+
Voorzieningen	-
Langlopende schulden	-
Kortlopende schulden	-

Resultaat boekjaar

+ € 2.231.000

Eigen vermogen
incl. resultaat boekjaar

€ 12.465.000

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Waar de staat van baten en lasten de financiële impact van de activiteiten in het boekjaar weergeeft, zowel begroot als gerealiseerd, geeft de ontwikkeling van balansverhoudingen inzicht in de vermogenspositie van de gemeente Vaals en de wijze waarop de activa van uw organisatie zijn gefinancierd. Wij behandelen in de navolgende alinea's de belangrijkste balansmutaties in 2025.

De materiële vaste activa stijgen fors als gevolg van het feit dat de investeringen de afschrijvingen gedurende het jaar overschrijden. Twee omvangrijke investeringen betreffen de aankopen van Uitvoeringszaal Suisse (Maastrichterlaan 63/63A) voor een bedrag van € 702.000 en Hotel Drielanden (Mamelis) ter grootte van € 1.803.000.

De balanspositie voorraden daalt sterk ten opzichte van voorgaand jaar als gevolg van verkopen van percelen voor de projecten Von Clermontpark en Bestemmingsplan Vijlen 3e fase die in 2025 hebben plaatsgevonden.

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar stijgen fors door een omvangrijke vordering van € 1.325.000 op het Ministerie van Asiel en Migratie in verband met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Voorts stijgt het saldo uitzettingen in 's Rijks Schatkist (Schatkistbankieren) als gevolg van hogere gerealiseerde baten, waaronder de gestegen algemene uitkering van het gemeentefonds.

De vooruitbetaalde bedragen dalen doordat per ultimo 2024 de bijdragen aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg vooruitbetaald waren. Per ultimo 2025 is hiervan geen sprake.

Hoewel de voorzieningen op totaalniveau een stabiele ontwikkeling vertonen is op individueel niveau sprake van mutaties in de voorzieningen. De pensioenvoorziening (oud-)wethouders neemt met € 500.000 toe, in lijn met de gewijzigde parameters als gevolg van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) en de lasten die gemaakt zijn als gevolg van het overlijden van een oud-wethouder. Tevens is een toename in de voorziening rioolheffing en afvalstoffenheffing zichtbaar als gevolg van het feit dat de opbrengsten de bestedingen in het jaar overstijgen. De voorziening achterstand groot onderhoud neemt daarentegen met € 823.000 af als gevolg van de aanwendungen inzake gepleegd onderhoud.

De langlopende schulden dalen als gevolg van reguliere aflossingen van langlopende leningen.

De overige schulden en verplichtingen dalen doordat per ultimo 2024 sprake was van een schuld aan gemeente Maastricht en aanzien van lasten Jeugdzorg, terwijl in 2025 sprake is van een vordering (gerealiseerde lasten inzake Jeugdzorg zijn lager dan de betaalde voorschotten).

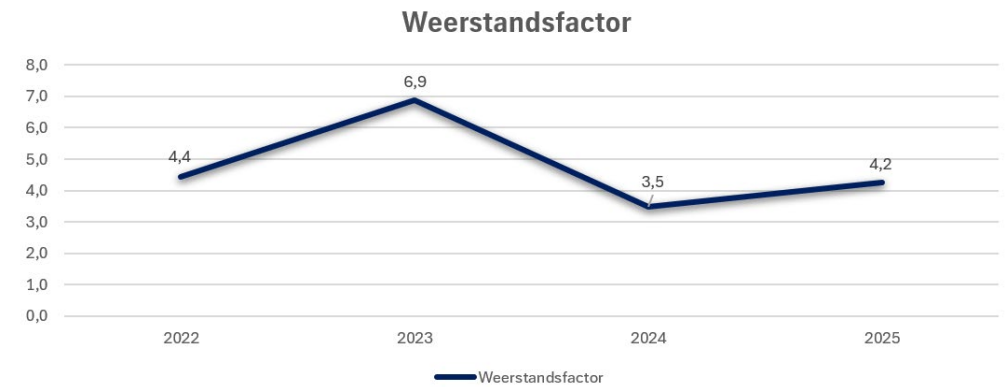
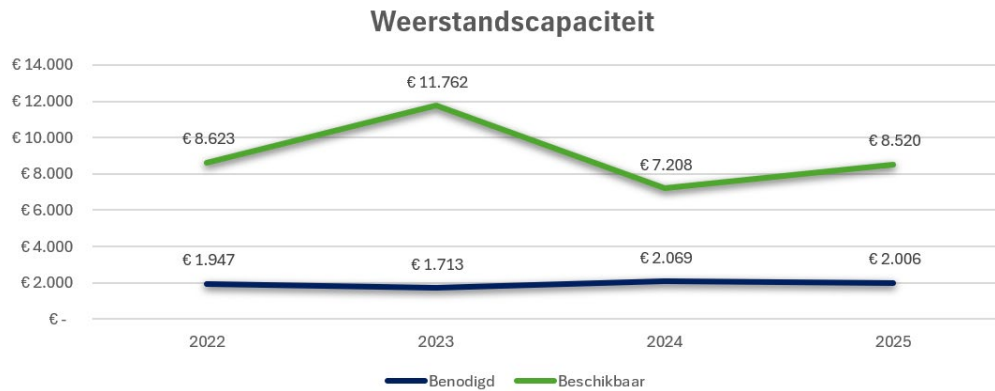
De van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen en vooruitontvangen bedragen stijgen als gevolg van meer ontvangen, maar nog niet (volledig) aangewende specifieke uitkeringen.

Resultaat boekjaar en financiële positie

Omdat het resultaat in de jaarrekening tevens de mutaties in reserves bevat, vinden wij het in het kader van transparantie van de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente Vaals belangrijk om de mutatie in het vermogen te presenteren. Het jaarresultaat 2025 bedraagt € 2.231.000 positief. De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves hebben per saldo tot een toevoeging aan de reserves ten laste van het resultaat geleid ter grootte van € 310.000. Dit betekent dat het eigen vermogen van de gemeente Vaals in 2025 met een bedrag van € 2.541.000 is toegenomen tot € 12.465.000 per 31 december 2025.

Ontwikkeling financiële positie				
	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Resultaat boekjaar	Totaal vermogen
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2025	7.267	2.928	-270	9.925
Resultaatbestemming 2024	-270	0	270	0
Toevoegingen aan reserves	250	1.735	0	1.985
Onttrekkingen aan reserves	-929	-746	0	-1.675
Resultaat 2025	0	0	2.231	2.231
Saldo per 31 december 2025	6.318	3.916	2.231	12.465

Weerstandsvermogen

De financiële positie van de gemeente Vaals wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente Vaals in staat is financiële tegenvallers op te vangen en toont daarmee de financiële weerbaarheid van de organisatie. De relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de ingeschatte risico's komt tot uitdrukking in de weerstandsfactor.

Uitgaande van de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Vaals bedraagt de weerstandsfactor 4,2 (2024: 3,5), hetgeen toereikend is om de geïdentificeerde risico's te kunnen opvangen. De stijging in de weerstandsfactor is het gevolg van de toename van het structureel beschikbare weerstandsvermogen die hoofdzakelijk door het resultaat over het huidige jaar wordt gedefinieerd.

4. Overige elementen

Frauderisicofactoren

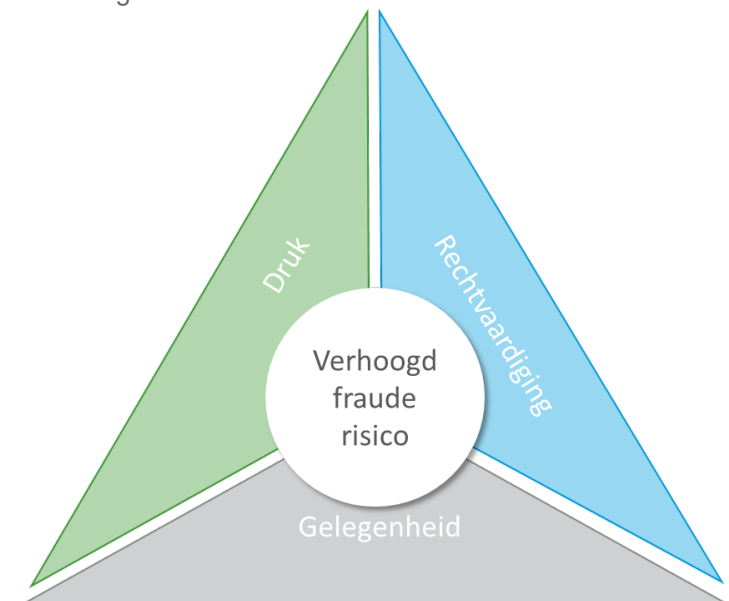
De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het management van de gemeente Vaals. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door de leiding van de organisatie. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op:

- de memoriaalboekingen die in uw administratie zijn gemaakt, specifiek gericht op het verschuiven van baten en lasten tussen programma's c.q. taakvelden, dan wel het verschuiven van lasten naar een volgend boekjaar; hiervan hebben wij onderzocht of deze aanvaardbaar zijn;
- de schattingen; deze hebben wij getoetst op tendenties; en
- significante ongebruikelijke transacties; wij hebben onderzocht of er indicatie bestaat voor ongebruikelijke transacties

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2025 zijn geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude gebleken.

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of onregeligheden.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij het uitvoeren van de controle zijn in dit opzicht geen acute bevindingen naar voren gekomen die aan u moeten worden gemeld.

Wij vragen aandacht voor een structurele en gedocumenteerde regievoering en monitoring ten aanzien van uitbestede IT-activiteiten, waaronder SaaS-applicaties.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onafhankelijkheid

Objectiviteit is naast vakbekwaamheid en zorgvuldigheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Onder meer door onze onafhankelijke positie geven wij invulling aan het fundamentele beginsel objectiviteit. Nederlands recht, waaronder de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM Netherlands Accountants N.V. (hierna: RSM) kennen wij aantal waarborgen dat specifiek is opgezet om onze onafhankelijkheid te borgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften en de daarbij behorende waarborgen beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht, hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van de gemeente Vaals en, voor zover bij ons bekend, heeft er zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en de gemeente Vaals, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Wij hebben, voor zover van toepassing, de aard van de door ons uitgevoerde non-assurance dienstverlening geëvalueerd en geconcludeerd dat er geen sprake is van werkzaamheden die niet zijn toegestaan op basis van de van toepassing zijnde onafhankelijkheidsregels.

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens de gemeente Vaals.

Financiële rechtmatigheid

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria, te weten het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Van de 9 van toepassing zijnde rechtmatigheids-criteria, komen 3 rechtmatigheids-criteria tot uitdrukking in de rechtmatigheids-verantwoording.

Criterium	Afgedekt door
Calculatiecriterium	Balans en overzicht van baten en lasten
Valuteringscriterium	
Adresseringscriterium	
Volledigheidscriterium	
Aanvaardbaarheidscriterium	
Leveringscriterium	
Begrotingscriterium	Rechtmatigheidsverantwoording
Voorwaardencriterium	
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	

Normenkader

In samenhang met het controleprotocol stelt de gemeenteraad jaarlijks het normenkader vast, welke de externe en interne regelgeving bevat op basis waarvan de financiële rechtmatigheid wordt bepaald van de acties gedurende het boekjaar.

Het normenkader is geactualiseerd. De gemeenteraad heeft het normenkader als onderdeel van het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025 van de gemeente Vaals vastgesteld. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. Op basis van de kadernota rechtmatigheid is de volledigheid van het normenkader de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Verantwoordings- en rapportagegrens

Op basis van de 212-verordening en het controleprotocol heeft de gemeenteraad de verantwoordings- en rapportagegrens bepaald. De verantwoordingsgrens wordt voor de rechtmatigheidsverantwoording als grenswaarde gehanteerd om een conclusie te trekken of de verantwoorde baten en lasten in de jaarrekening, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt boven welk bedrag het college van burgemeester en wethouders in de paragraaf bedrijfsvoering afwijkingen dient te rapporteren aan de gemeenteraad.

De voor de rechtmatigheidsverantwoording gehanteerde verantwoordingsgrens is vastgesteld op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zijnde € 927.000. De rapportagegrens is vastgesteld op € 50.000.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212-verordening. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten, alsmede balansmutaties binnen de door de gemeenteraad gestelde begrotingskaders blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door de gemeenteraad en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Wij hebben vastgesteld dat begrotingsoverschrijdingen op de lasten groter dan de rapporteringstolerantie bestaan voor de volgende programma's:

- Werk & Economie; en
- Bestuur & Dienstverlening.

Wij hebben vastgesteld dat deze begrotingsoverschrijdingen door het college van burgemeester en wethouders getrouw zijn verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voorwaardencriterium

De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente. De van toepassing zijnde wet- en regelgeving is inzichtelijk gemaakt in het normenkader behorend bij het controleprotocol.

Door middel van onze controle op de beheersorganisatie, in combinatie met de door ons uitgevoerde gegevensgerichte controlewerkzaamheden, hebben wij vastgesteld dat sprake is van aanbestedingsonrechtmatigheden voor een bedrag van in totaal € 1.037.000. Deze aanbestedingsonrechtmatigheden zijn door college van burgemeester en wethouders getrouw toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Daarnaast hebben wij in het kader van SiSa vastgesteld dat voor de specifieke uitkeringen aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen in haar interne controlewerkzaamheden ten aanzien van de verschillende processen.

Er zijn vanuit het aspect misbruik en oneigenlijk gebruik geen bevindingen geconstateerd die invloed hebben op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Wij hebben desgevraagd geen signalen vanuit de organisatie ontvangen die wijzen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bijlage: geplande en gerealiseerde urenbesteding

Voorafgaand aan de start van de controleopdracht maken wij op basis van de reikwijdte en diepgang van de controle-opdracht, in combinatie met onze kennis van de markt waarin uw organisatie opereert, alsmede kennis van de huishouding van uw organisatie, een inschatting van de urenbesteding. In onderstaand overzicht geven wij de geplande en de (verwachte) gerealiseerde urenbesteding weer.

Overzicht geplande en gerealiseerde urenbesteding			
Functionieniveau	Geplande uren	Gerealiseerde uren *	Vershil
Externe accountant	38	36	-2
Supervisor/manager	108	187	79
Assistent accountants	259	253	-6
Kwaliteitsreview	0	8	8
Totaal	405	484	79

* De gerealiseerde uren omvatten de stand per heden, inclusief de verwachte uren ten aanzien van dossierafwikkeling.

RSM Netherlands Accountants N.V.

Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen
T 045 405 5555
rsmnl.com

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.